

RAADSADVIES

Zaakdossier: D00146109

Programmabegroting 2020–2023

2019/13405	
Auteur	: H.W.M. Spierings
Afdeling	: Middelen
E-mail	: Erik.Spierings@uden.nl
Port.	: F. van Lankvelt

Effect op de begroting

Ja   Nee

Onderwerp

Vaststellen Programmabegroting 2020–2023

Advies

1. Programmabegroting 2020–2023 met onderstaande structurele begrotingssaldi vast te stellen

2020	2021	2022	2023
+ € 97.000	+ € 246.000	0	+ € 279.000

2. Programmabegroting 2020–2023 met onderstaande incidentele begrotingssaldi vast te stellen

2020	2021	2022	2023
-€2.082.500	-€2.126.000	+€148.000	+€225.000

3. De eenmalige inzet van een deel van de algemene reserve ad € 570.000 als dekking van het structurele tekort in 2022 en de incidentele saldi in de jaren 2020, 2021 en 2022 en 2023 van in totaal € 3.835.500 ten laste te brengen van de algemene reserve vrij besteedbaar en te storten in een dekkingsreserve.

Inleiding

Programmabegroting 2020 is de tweede Programmabegroting gebaseerd op het coalitieprogramma 'Bruisend Uden, daar wil je zijn, daar wil je blijven!'. Het is de eerste Programmabegroting waarin we te maken krijgen met de wet Arhi, dit i.v.m. de naderende samenvoeging met Landerd. In deze Programmabegroting opgenomen ambities, verwoord in doelstellingen en activiteiten zijn ook opgenomen in ons coalitieakkoord. Eén uitzondering hierop is de opgenomen verhoging van de OZB opbrengst. Een verder toelichting hiervoor treft u bij het kopje 'financiën'.

De samenvatting staat onder het onderdeel 'Bestuurlijke hoofdlijn' onder het kopje 'Algemeen'. Volledigheidshalve onderstaand de integrale tekst van die samenvatting.

1. Veiligheid

Veilig Uden

Uden wil een gemeente zijn waar inwoners, werknemers van de vele bedrijven en gasten zich veilig en welkom voelen. Een gemeente waarin het goed wonen, werken en recreëren is. Om dit te kunnen realiseren, levert de gemeente op verschillende niveaus een bijdrage aan de verbetering van de lokale veiligheid.

Werken aan versterking kwaliteit (fysieke) brandweezorg

Gemeente Uden maakt deel uit van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. De Veiligheidsregio is bezig met doorontwikkeling en heeft hiervoor een beleidsagenda opgesteld. Voor de komende jaren staan met name de volgende opgaven vanuit de Veiligheidsregie genoteerd:

1. Gezamenlijke bestrijding van risico's bij evenementenveiligheid, industriële veiligheid, terrorismegevolg-bestrijding en extreem geweld, waterveiligheid en langdurige droogte.
2. Gezamenlijke crisisorganisatie flexibeler inzetbaar maken.
3. Verbetering samenspel met de gemeenten.

Integraal Veiligheidsplan

De gemeenteraad heeft eind 2018 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) vastgesteld voor 2019–2022. Dit is inmiddels uitgewerkt in een uitvoeringsplan voor de eerste twee jaar, 2019 en 2020. De belangrijkste onderwerpen die in 2020 met prioriteit opgepakt worden zijn wijk- en woonoverlast, woninginbraken, fietsendiefstal, betrokkenheid inwoners bij veiligheid, jeugdoverlast en verwarde personen.

Voortzetten aanpak van ondermijnende criminaliteit

Ondermijning is op veel plekken in de samenleving zichtbaar en onzichtbaar aanwezig. Eén van de onderdelen in de aanpak van ondermijnende criminaliteit, is een goed toezicht en handhaving op activiteiten, locaties en bij doelgroepen. In 2020 wordt gestart met een nieuw integraal handhavingsplan voor de komende jaren.

2. Verkeer en vervoer

Uden goed bereikbaar

De ontsluiting van Uden en optimale bereikbaarheid voor onze inwoners, bezoekers en ondernemers blijft hoog op de agenda staan. De aanpak van de doorstroming op de N264 gaat een volgende fase in. Komend jaar gaan we, samen met omwonenden en andere belanghebbenden, de plannen voor de inrichting van de kruisingen die moeten leiden tot een betere doorstroming verder uitwerken. Hierdoor moet ook het leefklimaat (geluid/stof) van de omgeving verder verbeteren.

Doorstroming N605

In het eerste kwartaal van 2020 vindt afronding plaats van het omgevingsonderzoek naar de N605/Zeelandse dijk. Een belangrijk onderzoek waarbij de nadruk ligt op leefbaarheid en maatschappelijk draagvlak en waarbij het dorp Volkel nauw betrokken is.

Veilig Uden

Verkeersveiligheid heeft onze speciale aandacht. Op initiatief van en in nauwe samenwerking met een groep actieve verkeersouders, is afgelopen september gestart met de aanleg van een permanent verkeerseducatieplein in het park aan de Abdijlaan. Een initiatief waar we trots op zijn. Doel is het verbeteren van kennis, inzicht, vaardigheden en houding die nodig zijn om veilig aan het verkeer deel te nemen. Er zijn verschillende situaties nagebootst, zoals een rotonde, een zebepad en een voorrangsweg. Zowel kinderen als volwassenen kunnen er verkeerssituaties oefenen.

Op het gebied van fietspromotie willen we in 2020 samen met het Fiets Forum Uden vervolgstappen zetten om het nog aantrekkelijker te maken voor inwoners om de fiets te pakken in plaats van de auto.

Herinrichting

Voor 2020 staan een aantal herinrichtingsprojecten gepland, zoals het Terraveenplein en de Oudedijk in Odiliapeel en het HOV-tracé Land van Ravensteinstraat – Kornetstraat – Hobostraat. Ook de inrichting van de Marktstraat als een herkenbare Udense winkelstraat wordt aangepakt.

3. Economie

Economische ontwikkeling

Het winkelcentrum in Uden heeft een belangrijke economische functie in onze gemeente, onder meer door de regionale aantrekkingskracht door de mix van winkels en horeca. Om dit ook in de toekomst te behouden, investeert de gemeente stevig in het centrum van Uden. Om een vitaal en veelzijdig winkelgebied te behouden, worden concrete en creatieve plannen en aanpassingen gerealiseerd. Denk aan de aanschaf van nieuwe sfeerverlichting, het opnieuw inrichten van de Marktstraat en andere ontwikkelingen.

De maatschappij is in beweging en dynamisch. Verder is er nu economische groei en dat merken we aan de vraag vanuit de markt op het terrein van economie. Dit vraagt flexibiliteit, dynamiek en slagvaardigheid op korte termijn. Uitgangspunt daarbij is dat we kosten verhalen op initiatiefnemers en bedrijven wanneer dat mogelijk en redelijk is. Maar we willen graag een bijdrage leveren om initiatieven en vragen uit de markt te onderzoeken. Een algemeen budget is gereserveerd om snel te kunnen handelen waar nodig.

De agrarische sector staat voor een grote transitie, namelijk de overgang naar een gezond en duurzaam voedselsysteem en onderhoud en beheer van het landschap. AgroProeftuin de Peel geeft agrarische pioniers de mogelijkheid om hun ideeën uit te proberen of innovaties te testen, en zo bij te dragen aan een duurzame, toekomstgerichte agrarische voedselproductie. Destijds gestart met 5 ha landbouw grond, beschikt de proeftuin inmiddels over 35 ha beschikbare grond.

4. Onderwijs

Onderwijshuisvesting

In 2020 wordt opnieuw geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Gestart wordt met de planvorming voor de realisatie van IKC West. De schoolbesturen SAAM en KIEM hebben vervangende nieuwbouw aangevraagd van openbare basisschool De Klimboom en kindcentrum Aventurijn. De Maashorst School krijgt onderdak in het pand aan de Aldetienstraat in Uden en de benodigde zogenaamde Onderwijs Leerpakketten. Vrije basisschool De Zevenster mag uitbreiden met 2 lokalen voor de 7e en 8e groep. De verwachting is dat eind 2020 de nieuwbouw van Ontmoetingsplein Germenzeel / Integraal Kindcentrum Oost gerealiseerd is, waardoor de basisscholen Camelot en De Palster daar hun intrek weer kunnen nemen.

Voor het voortgezet onderwijs onderzoeken gemeente, onderwijs en bedrijfsleven de mogelijkheid tot het ontwikkelen van beroepsopleidingen in het bedrijfsleven.

5. Sport, cultuur en recreatie

Sport

In september 2019 is het nieuwe sport- en beweegbeleid vastgesteld. Samen met sportverenigingen, beweegaanbieders en maatschappelijke partners zoals het onderwijs, gaan we aan de slag met het uitvoeren van de voorstellen uit dat beleid. Dat betekent dat we in 2020 al een boost willen geven aan de vitalisering van sportverenigingen, door het bieden van ondersteuning en begeleiding op verschillende gebieden. Zodat

we in de gemeente Uden blijven beschikken over een uitgebreid sportkapitaal met veel toekomstbestendige verenigingen die diverse sporten aanbieden en hun maatschappelijke rol vervullen. Een concreet voorbeeld is het organiseren van netwerkbijeenkomsten waarmee sportverenigingen en andere betrokken partijen gestimuleerd worden om onderling kennis en ervaringen uit te wisselen.

We blijven ons inzetten om zoveel mogelijk mensen uit de diverse doelgroepen aan het bewegen te krijgen. Dat doen we bv. door de inzet van buurtsportcoaches. Maar ook door ervoor te zorgen dat het aanbod aan sport- en beweegmogelijkheden (digitaal) goed vindbaar en zichtbaar is

Onderdeel van het beleid is ook het realiseren van een beweegvriendelijke leefomgeving. Dat willen we de komende jaren op diverse locaties in de gemeente Uden vormgeven. Bij de nieuwbouw van Ontmoetingsplein Germenzeel / Integraal Kindcentrum Oost zijn we bijvoorbeeld vanuit sport betrokken bij de inrichting van een beweegvriendelijke buitenruimte, die zowel de kinderen van de scholen als de mensen in de wijk uitdaagt om in beweging te komen.

Cultuur

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor de ontwikkeling van jonge mensen. We willen daarom meer aandacht voor cultuuronderwijs. In 2019 zijn we met scholen en culturele partners gesprekken gestart over de invulling van cultuureducatie voor kinderen van 4 tot 18 jaar, zowel op scholen als daarbuiten. De input die hieruit voortkomt, verwerken we tot een plan om in 2020 cultuureducatie in de gemeente Uden te versterken. Daarnaast zijn er in 2019 al nieuwe activiteiten geïnitieerd. Een voorbeeld daarvan is de Kunstkar, een pilot met een nieuw naschools cultuuraanbod. De Kunstkar laat kinderen na school op een laagdrempelige manier en gratis kennis maken met muziek, beeldende kunst, drama en dans.

Recreatie

Natuurgebied De Maashorst komt in een nieuwe fase. Er is veel moois gebeurd de afgelopen jaren. De projecten van het Landschap van Allure zijn succesvol afgerond. De komende jaren komt er minder focus op projecten, en meer focus op besturing en beheer. Een nieuwe besturing wordt in oktober voorgelegd aan de betreffende gemeenteraden. Het idee hierbij is één loket waar iedereen terecht kan. Helder, eenvoudig en slagvaardig, waarbij de Maashorstcommunity (ondernemers en gebruikers) een belangrijke inbreng kan leveren.

6. Sociaal domein

In het sociaal domein ligt het accent al wat langer op preventie. Voorkomen is beter dan genezen. We gaan er voor zorgen dat we de problemen in het sociale domein echt op straat / wijk niveau in beeld krijgen. Daarom rollen we nu het netwerk van voorzieningen uit. Het is een pilot die we in drie gebieden gaan uitvoeren. Met ondersteuning in de wijk, gaan we onze inwoners hierbij helpen. De pilot gaat lopen in De Boogerd, in Melle en in Odiliapeel. Het doel is leren hoe we deze aanpak effectief en op de beste manier samen met onze ketenpartners kunnen uitwerken.

Onze ontmoetingspleinen zijn daarin een belangrijke schakel. Gekeken wordt naar goede gebouwen die naar behoefte open zijn met als doel dat ze een belangrijk onderdeel van de wijk zijn. Beheer en exploitatie moeten beheersbaar en betaalbaar blijven. Dat is bijvoorbeeld ook bij de nieuwbouw van Ontmoetingsplein Germenzeel een belangrijk onderwerp. De plannen voor het gebouw zijn eind 2019 een heel eind duidelijk. In 2020 wordt sterk ingezet op het uitwerken en uitbreiden van de initiatieven in gebied Oost, die bijdragen aan een gebied met goede lokale voorzieningen in het sociaal domein. Ontmoeten, bewegen, zo lang mogelijk op een prettige manier in de wijk blijven wonen.

Daar waar inwoners zorg en ondersteuning nodig hebben, werken we goed samen met onze ketenpartners. Een voorbeeld daarvan is de in 2019 vernieuwde toegang in de vorm van de Wegwijzer Uden. Samen met partners als ONS welzijn en de GGD wordt aan de voorkant de vraag van de inwoners goed ingeschat zodat hulp snel op gang komt. In 2020 kijken we naar de ervaringen van het eerste jaar en passen we waar nodig de toegang aan.

Daar komt in 2020 overigens een nieuwe taak bij met de komst van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheid. Duidelijk is dat dit wederom voor onze gemeente een verandering is die wederom veel vraagt van onze lokale oplossingen. Het proces wordt in 2019 ingericht, 2020 staat in het teken van ervaring opdoen. Doel is om ook hier weer met preventieve zorg, escalaties te voorkomen. Deze wet heeft daarom ook relaties tot het netwerk van voorzieningen.

Belangrijk onderwerp blijft in 2020 ook de jeugdzorg. In de begrotingsnotitie 2020 is het tekort in de jeugdzorg voor de jaren 2019 en 2020 incidenteel gerepareerd door een extra bijdrage ten laste van de reserve Sociaal Domein. Vanaf 2021 wordt het tekort, dat oploopt tot € 1, 5 mln. structureel gedekt ten laste van de gemeentebegroting.

De jeugdhulp blijven we conform het raadsbesluit van april 2019 verbeteren door de inzet van drie sporen:

- De toegang op orde: in 2019 is een belangrijke stap gezet door de toegang te beleggen bij de Wegwijzer Jeugd binnen het gemeentehuis, in samenwerking met ketenpartners. In 2020 worden de resultaten gemonitord en waar nodig bijgestuurd.
- Preventie: ook bij de jeugdzorg wordt ingezet op preventie. Hier ligt ook een verbinding met het netwerk van voorzieningen, dat vooral ook via de proef in De Boogerd inzet op jeugdhulp.
- Inkoop: de inkoop voor specialistische jeugdzorg blijft voor 2020 en 2021 een aandachtspunt.

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Duurzaamheid

In 2019 is de Duurzaamheidsagenda 2015–2020 geëvalueerd. We gaan verder met het uitvoeren van de maatregelen uit de duurzaamheidsagenda. Op een paar onderdelen intensiveren we het beleid, zoals het ondersteunen van woningbezitters bij het energiezuinig maken van hun woning en het energieneutraal maken van de eigen gemeentelijke gebouwen en installaties. Ook de landelijke klimaatcampagne 'Iedereen doet wat' helpt hierbij. De Rijksoverheid heeft deze langlopende campagne in september 2019 opgestart om mensen te helpen bij het maken van duurzame keuzes in en rond het huis. De campagne maakt duidelijk dat iedereen iets kan bijdragen: groot of klein, goedkoop of duurder.

Door de klimaatverandering nemen de extremen in het weer toe; we krijgen steeds vaker te maken met hevige neerslag en periodes met hitte en droogte. Om onze bebouwde omgeving minder kwetsbaar te maken voor extreme weersomstandigheden, moeten we onze omgeving klimaatbestendig en waterrobuust inrichten. Deze klimaatadaptatie moet een vanzelfsprekend onderdeel worden bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen, beheer en onderhoud van de (openbare) ruimte. We maken de kwetsbaarheden door de klimaatverandering verder inzichtelijk. Met als doel te komen tot een visie voor de aanpak van klimaatadaptatie voor Uden.

In regionaal verband werken we aan het opstellen van een Regionale Energie Strategie (RES). Met deze strategie geven we als regio invulling aan de afspraken uit het landelijk Klimaatakkoord. De RES beschrijft welke strategie een regio heeft, om de landelijke energiedoelstellingen te bepalen en te behalen. Een van de onderdelen is het opstellen van een warmteplan. Hier starten we in Uden in 2020 mee. In een warmteplan staat hoe we (op wijkniveau) onze inwoners in de toekomst van energie voorzien.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Omgevingswet

Voorafgaand aan de invoering van de Omgevingswet, is er als pilot een ruimtelijke visie voor het buurtschap Lankes opgesteld. De Omgevingswet maakt het straks vanaf 2021 mogelijk om sneller en gemakkelijker dan voorheen, veranderingen in de fysieke leefomgeving te realiseren. Overleg en afstemming met belanghebbenden aan de beginfase van een project, krijgen een belangrijke rol. zodat er achteraf minder bezwaren c.q. vertragingen ontstaan. De taak van de gemeente is vooral toe te zien dat die gesprekken en afstemming zorgvuldig verlopen.

Om te komen tot een visie voor Lankes hebben we samen met bewoners antwoord gegeven op de vraag wat kan bijdragen aan de kwaliteiten van het buurtschap en wat niet. Dit resulteert in afwegingscriteria, waarmee we verzoeken kunnen beoordelen.

Met de ervaring uit deze pilot komen we weer een stap verder bij de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021.

Wonen en bouwen

Wij willen voorzien in de huidige en toekomstige woningbehoeften van onze inwoners. Daarnaast zetten we extra in op het behouden en aantrekken van jongeren en jonge gezinnen en het bevorderen van de doorstroming naar (eens-)gezinswoningen met een huur van 700 – 1000 euro. We streven er naar dat er meer goedkopere en betaalbare huurwoningen vrij- en bijkomen voor mensen met een kleine beurs.

De diversiteit van woningbehoeften neemt toe. We staan daarom open voor nieuwe vormen van wonen, zoals mantelzorgwoningen, Tiny houses, partnerwoningen en 'Hofjes'-achtig wonen voor ouderen. Wij vinden het belangrijk dat leuke plekken in Uden worden aangepakt. We kijken daarbij wel of de verandering past in het gewenste toekomstbeeld.

Op dit moment doen we onderzoek naar mogelijke bouwlocaties in Volkel. In 2020 moet duidelijkheid komen over waar in Volkel we kunnen uitbreiden. Er zijn drie kansrijke locaties: het huidige dierenpark, de Kloosterstraat/Brabantstraat en Niemeskant.

Grondexploitatie

De bouw van de nieuwe brandweerkazerne aan de Udenseweg start naar verwachting medio 2020. De bouwtijd zal circa 1 jaar zijn. Hierdoor komt de brandweerkazerne aan de Leeuweriksweg op zijn vroegst medio 2021 vrij.

Daarnaast wordt op dit moment de centrumvisie opgesteld. Deze visie geeft inzicht in de mogelijke ontwikkelrichting van de locatie op de hoek Leeuweriksweg – Land van Ravensteinstraat, als zijnde een zone direct aan het centrumgebied.

Ook is de toekomst van de naastgelegen basisschool De Klimboom van belang om inzicht te hebben in de grootte van het te ontwikkelen gebied. Naar verwachting is in 2020 hier meer duidelijkheid over en zal de marktvraag voor de herontwikkeling voor deze locatie volgend jaar opgepakt kunnen worden.

Voor eind 2019 gaan we de raad vragen een besluit te nemen over het wel of niet ontwikkelen van het gebied Eikenheuvel (grotendeels agrarisch gebied). Afhankelijk van het besluit, gaan we begin 2020 het programma, vooralsnog gericht op woningbouw, uitwerken met als doel een bestemmingsplan te maken.

9. Bedrijfsvoering

Financiën

De financiën op orde met daarbij gelijkblijvende lasten voor inwoners en bedrijven; dat is het uitgangspunt. Het planning en control systeem en het financieel beleid van de gemeente Uden zijn erop ingericht om de financiën adequaat op orde te houden.

Echter, dit jaar zijn we onverwacht geconfronteerd met financiële tegenvallers, waar wij geen of onvoldoende

invloed op kunnen uitoefenen. Denk aan de aanzienlijke cao-verbetering voor ambtenaren (bijna € 1 miljoen structureel), de nadelen op de uitvoering van de transities (met name Jeugd, nadeel € 1,5 miljoen structureel) en een tegenvallende algemene uitkering (nadeel ca € 1,5 miljoen structureel). De algemene uitkering is voor de gemeente de belangrijkste geldstroom, waar we o.a. nieuwe beleidsontwikkelingen mee kunnen financieren.

We hebben de afweging gemaakt of we een nieuwe bezuinigingsronde zouden moeten starten. Maar we zijn tot de conclusie gekomen dat bezuinigingen niet wenselijk zijn. Gelet op de bezuinigingen in de jaren 2008 t/m 2015 en de komst van steeds meer taken naar de gemeente. We hebben ook geconcludeerd dat het niet reëel is om onze gesubsidieerde instellingen, zowel professioneel als niet professioneel, opnieuw met bezuinigingstaakstellingen te confronteren. We willen namelijk niet tornen aan onze ambities op het gebied van participatie aan sport, cultuur e.d.. Subsidieverstreking is daarbij onontbeerlijk. Ook vinden we het belangrijk dat we onze andere ambities op het gebied van duurzaamheid, jeugd, onderwijs, voorzieningenniveau, etc. handhaven.

De consequentie is dat we genoodzaakt zijn om een, zij het beperkte, OZB verhoging door te voeren om tot een sluitende begroting te komen. De laatste 12 jaar hebben we, –los van de inflatiecorrectie–, inwoners en bedrijven kunnen ontzien als het gaat over OZB-heffing. Ook vanaf 2020 zijn de woonlasten in Uden nog steeds laag. Daarentegen heeft het voorzieningenniveau in Uden zich wel verder doorontwikkeld.

Verder hebben we met elkaar afgesproken dat in de afwegingen naar toekomstige begrotingen, lastenverlichting op eenzelfde manier zal worden beoordeeld als andere nieuwe wensen. Wij gaan er namelijk wel vanuit dat het Rijk in één van de komende begrotingen de financiële problematiek rondom Jeugd en prijsontwikkelingen, in de Algemene Uitkering gaat compenseren. Financiën op orde met daarbij gelijkblijvende lasten voor inwoners en bedrijven blijft ons uitgangspunt.

10. Bestuur en dienstverlening

Herindeling met Landerd

De gemeenten Landerd en Uden kiezen ervoor om vanaf 1 januari 2022 samen verder te gaan als één nieuwe gemeente: gemeente Maashorst. De afgelopen tijd hebben we intensief samengewerkt om tot een herindeling te komen, en dat zullen we ook de komende jaren blijven doen. Het afgelopen jaar stond in het teken van de totstandkoming van het herindelingsontwerp en de toekomstvisie. Beide documenten zijn tot stand gekomen met inbreng van veel verschillende belanghebbenden. Tijdens de uitdagingen, tijdens het Festival gemeente Maashorst, tijdens een thematafel of tijdens een gesprek op straat. De komende jaren werken we verder aan de herindeling, onder andere aan de opbouw van de nieuwe organisatie.

Naar verwachting zullen de beide gemeenteraden in maart 2020 een definitief besluit nemen over de herindeling.

Jeugdgemeenteraad

We hebben het voorstel voor het instellen van een jeugdgemeenteraad besproken met verschillende scholen. De scholen zijn enthousiast over het realiseren hiervan. We zijn in contact over de manier waarop en wanneer we de jeugdgemeenteraad realiseren. Ook scholen in Landerd hebben de wens voor een jeugdgemeenteraad. We bekijken of we dit, met het oog op de voorgenomen herindeling, samen kunnen oppakken.

Participatie

Participatie is en blijft in Uden belangrijk. We hebben op basis van gesprekken met ongeveer 40 belanghebbenden (inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bestuurders) opgehaald wat er goed gaat en wat er verbeterd kan worden als het gaat om participatie. Hetgeen is opgehaald, hebben we vertaald naar een aantal participatiedoelen. Deze doelen zijn getoetst én onderschreven op het festival

gemeente Maashorst. We gaan aan de slag met het zogenaamd laaghangend fruit en werken het kader verder uit. Dit doen we samen met bewonersgroepen uit Landerd en Uden, want ook in de nieuwe gemeente vinden we participatie belangrijk.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de Programmabegroting geeft de raad het college opdracht om de in de Programmabegroting opgenomen doelstellingen en activiteiten te realiseren binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Argumenten

1.1 De raad heeft het budgetrecht en op deze wijze wordt daar aanvulling aan gegeven.

Dit is verankerd in artikel 189 van de Gemeentewet; 'Voor taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarbij beschikbaar stelt, evenals de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden'. Daarnaast is bepaald dat slechts uitgaven mogen worden gedaan tot de bedragen die op de begroting zijn aangebracht. De essentie van het budgetrecht is dat de raad door middel van het vaststellen van de Programmabegroting het college machtigt tot het uitvoeren conform begroting. De begroting is daarmee tevens de basis voor de bedrijfsvoering en de basis voor de verantwoording van de jaarstukken.

1.2 De raad is verplicht voor 15 november de programmabegroting teponeren bij de Provincie. Provincie Noord-Brabant houdt toezicht op de financiën binnen de provincie, zo ook op de gemeente Uden.

Daarom moet de Programmabegroting voor 15 november naar de Provincie worden gestuurd.

1.3 De Programmabegroting is opgesteld volgens de wettelijke eisen.

De wettelijke eisen voor het opstellen van een gemeentelijke Programmabegroting zijn opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole provincies en gemeenten (BAPG), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), het gemeenschappelijke Financieel Toezichtskader en nu met de naderende samenvoeging met Landerd de Wet Ahri (wet Algemene Regels Herindeling). Hier is aan voldaan.

Kanttekeningen

Niet van toepassing.

Financiën

Zie Programmabegroting 2020-Gemeente Uden.

Communicatie

Het bijgevoegd raadsadvies wordt na het college-overleg van 24 september a.s. verstrekt aan de leden van de raad.

De Programmabegroting 2020 is beoordeeld door het college van Landerd en zij stemmen in met deze Programmabegroting.

Vervolg

De behandelingsprocedure van de Programmabegroting 2020–2023 is als volgt:

Datum	Onderwerp
24 september (dinsdag)	Aanbieding Programmabegroting 2020–2023 aan de gemeenteraad
6 oktober (zondag)	Uiterste datum indienen technische vragen door de fracties
9 oktober (woensdag)	Raadsbrede insprekavond
15 oktober (dinsdag)	Toezening antwoorden op de technische vragen naar de leden van de raad
23 oktober (woensdag)	Uiterste datum indienen algemene beschouwingen door de raad
30 oktober (woensdag)	Verstrekken reactie op de algemene beschouwingen door het college aan de leden van de raad
7 november (donderdag)	Behandeling en vaststelling Programmabegroting 2020–2023

Bijlagen

1. [home – Gemeente Uden 2020](#)

Uden, 24 september 2019

Burgemeester en wethouders van Uden

de secretaris

de burgemeester

drs. D. van Deurzen

drs. H.A.G. Hellegers